

— nú kávar blaðið útyvir sum eitt vist djór og roynir at vera við teim, sum talaðu og hardust fyrri at spreingja hitt meinaði stórmanna monopollásið, ið stongir úti danskir státsborgarar frá danskum kolonistondum. Tað roynir at vera við nú fyrri ikki at verða læst úti sjálvt og ómøguliggjort — má skal vera við øllum, so eisini við afturhaldi og stórmannasleiski.

At rekja upp hina longu flokjunu, hitt langa hopiloyssi »Føroyatíðindies« er ov drúgt. Vit vilja bert góðviljaðir kanna hin »hoga« blaðstjóran, har hann tykist at hava fingið um ein enda og roynir at slíta, roynir fyrri livinum. Hann kennir óivað at hesin endin vil raka dygt, dyggari og dyggari fyrri hvorja ferð, hann fær hann frammaná, fyrri hvori 4 ár. Hin socialistisk tætturin verður honum langur at lesa seg á út at enda, verður longri og longri og ringari og ringari at slíta. Nei, um blaðstjórin kundi slitið hann, kvett hann. Um hann kundi trevjað hann, pettað hann. Um hann kunde... Men hann orkar ikki, orkuleysi!

Tað er láturligt — mangur vil kanska siga grátuligt — at lesa »Føroyatíðindies« greinir um socialismu, ið hin »hoga« blaðstjórin jaglar verri enn »Dimma« jaglar Jóhannes hóna Patursson. Ein tilfisk einfald frøi valdar mánninum, tá hann í eystri, vestri, suðri ella norði finnur eina ella aðra rangvörða frásøgn um socialist ella socialismu, at ein næstan freistast til at lata hann í fríði hoppa og leika í »Skadefryð« síni — hvat hevur innbilingurin ikki at siga, »Hann har faet den paa Hjernen«, siga Danir. Blaðstjóri »Føroyatíðindies« hevur fingið socialismu, javnaðarmenn í, yvir, undir og um sín akademiska, »stíva« heila. Neyðar maður — neyðar »Konsortium«.

Sum nú henda greinin: »Et interessant Foretagende«. »O, Hav af Indignation« og tí sum verri er. Hvat geva tit heidraðu lesarar? Her eitt petti:

»Men skulde det« — vit hoyra tannagrislið — »komme til at gaa saaledes, at Resultatet ikke kom til at svare til de store Ord« — hvussu fegnir vildu teir »har uppi« ikki verið, um lās eisini var sett fyrri tí frā orðinum — »da bor det heller ikke forsommes at lægge Ansaret paa det rette Sted«. Vit kunnu í tankanum siggja hvussu móguligleikin fyrri hesum »fryder og glæder« hin »hoga« harra. Men ein okkum óskiljandi ótti darrar kortini stórr sum undirstreymur. Er tað tí soleiðis skiljandi »at man fra Sambands Side ikke anstrænger sig for at være med i denne Sag« (»svirkissakini«)... Altså, gongur hefta framtakið, megu vit halda..., men gongur tað ikki skulu teir hava bæði »læst og paaskrevet«. Lesið hesa vísdoms grein, lesið hana við toli og kenni tannabitid aftanfyrri, haldi út ikki at tveita hana frá tykkum — og tit vilja — arbeiðarar og fiskarar — vera lektir móti allari »ininfektión« frá »Føroyatíðindies«. Hin darrandi ærusjúka — alt gongur hjá teim »sjálvaldu útvaldu« uppá at vinna hina »relativu« æru og heiður — henda vannlukku ærusjúka og evnarloysi at meta arbeiðisins sonnu verður, ið einki hava at gera við »Føroyatíðindies« persónsstarfs. eginstarvsleru, vil loypa kvalma á tykkum og andstygd... — Ein helgur tóni: »Vi elene vide! Vit og vit og aftur vit eru a og o, vit stórmenn við øllum okkara roynsniðsmøgðum á baki (roynsum at vera »fadrissynir« við fadriss peningapungi!) Teir ópraktisku, hvussu kunnu teir vágja sær at siga og handla innanfyrri okkara privilegium! »Pakket, Krapylet!« er til hjá »Storborgerne at pege paa og hundse!«

Ein skravar, nýttur til muns hevði verið frálíkur at reinska hesar miðoldar áskoðanir úr heila, sál og hjarta hins »hoga« blaðstjórans. »Et rigtigt krast Middel vilde være probat Hr. Redaktør!«

Javnaðarmaður.

Andaligt liv í Føroyum.

Sum okkum kunnugt, hevur prestur okkara, harra Aagaard, skrivað ein hóp í danskum bløðum um okkara andaliga liv her í Føroyum. Væl hevur hann verið her nú eina tíð, og slíkur maður skuldi saktans verið eitt sindur inni í tí andaliga livinum. Uttanfyrri Føroyar skal eg einki útala meg, men sum mitt liv hevur fallið, og tá kanska serliga í fiskarilivinum, so havi eg ivaðst har haft so mangar hugnaligar lotur, tí andaliga viðvikjandi, sum heima. Heima verður ein ofta skuffaður. Vit vita tað allir sjómenn, at okkara liv er eitt vandafullt liv, og sjálðsamt er tað ikki, at vit standa andlit til andlits við deyðan, og tá er altíð nakað, ið vit røst í einum sjómanni, og hann kennir Gud vera sær nær. Og ikki er at ívast í, at sjógvurin hevur bloytt mangt hart hjarta.

Tað verður ofta hogt í sjómannin uttan grund, og eg má siga, at mær ger tað ilt at hoyra, at hogt verður í sjómannin. Eitt ár var fjór; einstök skip vóru í Grønlandi. Eg kom á tað við ein mann, ið hevði verið við undir Grønlandi, og greiddi hann frá, at teir høvdu verið í miklum vanda, og ikki hevði hann hugsað sær at sæð síni kærú aftur. Men Harrin, sum so ofta hevur spart syndarin í vanda, hjálpti tá, sum so ofta fyrr. So leið veturin, og vit nærkaðust jolum, føðingardag Jesusar. Óll gleddi seg til at samlast í kirkjunni við tekk til Harran og Frelsara okkara um jólaaftan — og ikki minst hesin maður, ið ikki hevði væntað sær at bildi jól í sínum heimi.

Men so bar tað soleiðis á, at tað varð sjóveður jólaaftans morgun, og mong gleddi seg til at fáa fisk til hátíðina, sum óll kunnu skilja, tí veturin er ofta turligur hjá fólki, sum hevur hjallin á sjónum. So var farið til sjós, bæði av hesum áðurnevnda manni og øðrum, og avgerð teirra á morgni var, at teir skuldu verða aftur á landi til kirkjutíð á kvöldi. Farið varð so til útiróðrar, og rýmt varð úr fiski, tá ið nakað

leið út á dagin. Men hóast teir royndu, tað teir kundu, eydnaðist tað ikki at rokka á land, fyrr enn ov seint var at fara at gera seg til at fara í kirkju. Tá ið hin fyrsti báturin stoytti í stoðni, var klokkan longu 6 — kirkjutíð. Tá ið maðurin kom til hús, fór konan í kirkju. Hann heldur tá fyrri seg sjálfan, at tað gjørdi honum ilt, ikki at kunna fara í kirkju við húsfólki sínum, men so má verða.

Tí vil eg halda, at ein prestur skuldi roynt at lega seg eftir sínum kirkjuliði, so nógv hann kundi, tí tað er betur hjá einum manni at leða seg eftir einum heilum kirkjuliði, enn ovut, at fólki skal standa til priikka eftir einum manni.

Til næstseinastu jól varð prestur av meinigheitsráðnum biðin at skjóta kirkjutíðina longur út á kvöldið, men tað bar ikki til. Í staðin fyrri setti hann tíðina til kl. 5. Nú fái eg ikki upp í lag at siga, at hetta bert var av kærleika til meinigheitina, og til tann mánddóm, ið stríðist á sjónum, at hann ikki so mikið sum legði kirkjutíðina um, soleiðis at teir eisini kundu rokka í kirkju og hoyra Guðs orð, í staðin fyrri at standa við næstan at kalla tómar kirkju. Men er tað til ball og annað tilfisk, so er hann ikki so tvørur, ok nei. Tí haldi eg at um harra Aagaard prestur hevði verið í einari aðrari bygd ein sunnudag tá ið verið var gott, og sambandið er av tí fræga, so kundi hann — um hann vildi uppofra seg, sum tað somir einum »hyrdar« at gera fyrri síni fār — kalla fólki saman í kirkjunni eina lotu. Einaferð í 8 dagar at siggast í kirkju, haldi eg vera nakað litið.

Vit vita tað, Føroyingar, at ringt kann vera her hjá okkum, men ofta verður verri gjørt enn er. Tað er ikki so langt síðani vit høvdu ein prest her á plássinum, ið, tá ið hann hevði »tilkið avskoð« við sít kirkjuliði, hevði til frægd at seta síni fār — ið hann hevði haft í sínum hondum — í sjónleikir og skriva alskyns ljótar skriftir um tey. Slíkt skuldi ikki verið fyrri so vorðnar menn. Tá ið so nógv verður skrivað um okkum, so hevði eg fegin ynskt, at tað var gjørt nakað fyrri at hjálpt okkum andliga. Tað er almanna to her á staðnum, at prestur okkara tykist at vera nóg so varðin við at gera meira fyrri sít kirkjuliði enn hann eftir lógini má. Tað kann tí ikki sigast, at hann hevur nýtt sít ydni fyrri at hækka okkara kristiligt-andaliga mentunnarstoði.

Sandoyingur.

Kreditforeningen udvides til Færøerne.

(Telegram til »Føroya Social-Demokrat«)

København, 28.—10.—1928.

Østfærernes Kreditforening har besluttet at udvide sin Virksomhed ogsaa til Færøerne. For Laan til Færøerne fastsættes extraordinære Afdrag, saa Laanene amortiseres i Løbet af 30 til 35 Aar. Der vil endvidere blive krævet Statsgaranti for de første 2 Millioner Kroner som udlænes til Færøerne.

Blaðstýrarin er bert at hitta málráð 157.

Fiskiskapur og fiskaprisir.

Seinasta góða streymin flugu útróðrabátar væl av smáfiski; men tá streymurin harðaði, kom minni burtur úr. Komandi streymloysu er besta tíð til hestfiski frá landinum, so tá kann vera vón um veiðu um veður verður.

Ráfiskaprisirnir eru tó sera lágir, 12—17 øyr. kiloíð, og eru ikki hækkaðir, hóast saltfiskaprisirnir eru gíngrir upp frá 30 til 46 øyr. kg og klippfiskaprisirnir frá 25 til 41 kr. pakkun. Forholdsvís eru ráfiskaprisirnir ov lágir eftir saltfiskaprisinum.

Saltfiskurin, sum er hin hálvvirkaða varan, hevur soleiðis fyrri stundum hin hægsta prís, og skuldi tað verið tekin á, at vón er til vinnings bæði við framsolu og tilvirkan. Nú eru, so vítt kunnugt bert 3 skipafarmar eftir av íslandsfiski, og eftirspurnin eftir teimum er góður; men teir, ið eiga, eru drúforir at selja. Tað er eisini spell at selja av landinum, meðan turkingarhúsin her ikki hava nógmikið at turka til vetrar, tá klippfiskamarknaðurin fer at lomast. Uplapið í Bilbaio 22. oktober er bert 10,000 pakkur og prísir 84—88 pesetas.

Í Genua er eisini sterk spekulation á klippfiski, tað sum innflutt verður gongur frá hondini og prísirnir hækka.

Sjálðan hevur tað víst seg týðilgari enn í ár, hvat gagn tað hevði verið fyrri fiskimannin, um teir stóðu saman um frábytisrættin og fiskasoluna.

Kundgørelse angaaende Indkaldelse af de i Henhold til allerhøjeste Kundgørelse af 2. Decbr. 1916 af Nationalbanken udstedte blaa Enkronesedler.

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gøre vitteligt: At Vi har bifaldet, at samtlige i Omlob værende, af Nationalbanken i Henhold til Vor allerhøjeste Kundgørelse af 2. December 1916 udstedte blaa Enkronesedler med Udgangen af December Maaned i Aar skal ophøre at vere Lovligt Betalingsmiddel saavel til Statskassen som Mand og Mand imellem, saaledes at Ihændehaverne af saadanne Sedler inden den nævnte Frist vil have at melde sig hos Nationalbanken eller dens Filialer for der at erholde Sedlerne ombyttede. De Sedler af den nævnte Slags, hvormed Ihændehaverne ikke mel-

der sig inden den foreskrevne Tid, skal uden videre Indkaldelse være døde og magtesløse og uden Kraft og Gyldighed til derefter at danne Grundlag for nogen Fordring.

Denne vor allerhøjeste Kundgørelse bliver at indføre 3 Gange efter hinanden i Statsidende, og til yderligere Efterretning for alle vedkommende paa Landet at læse i Kirkestevne paa den i Forordning af 8. Oktober 1824 § 1 foreskrevne Maade.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den den 14. April 1928.

Under vor kongelige Haand og Segl

Christian R.
(L. S.)

M. N. Slesbager.

Frá útheiminum.

Et svensk Postkontor for \$50 Aar siden.

Den svenske Historiker Dr. L. M. Baath, har i nogen Tid gjort Studier i Vatikanets Arkiv. Det, han særlig har beskæftiget sig med, er Aktskykker, der kunde oplyse noget om Forbindelsen mellem Sverrig og Pavestolen i Middelalderen. Han har under dette Arbejde fundet en pavelig Bulle fra Aaret 1261, hvori Paven skænker sin Velsignelse til et Postkontor, der paa denne Tid var blevet oprettet i Stockholm. Man mener heraf at kunne drage den Slutning, at der har været regelmæssig Postforbindelse mellem Rom og Stockholm allerede dengang. Posten er blevet besørget af rejsende Munke, der paa deres Vej afleverede Breve og liggende i de store Byer, de kom til.

O

Kamp mellem Nybyggere og de Indfødte.

17 australske Indfødte er bleven dræbt i en Kamp med Nybyggere i Sydaustraliens nordvestlige Distrikt, efter at de Indfødte havde myrdet en Guldgruber. De Indfødte havde i den sidste Tid forovet flere Overfald paa Nybyggere og dræbt deres Kvind, og det vilde Nybyggere ikke finde sig i. Derfor gik de angrebne til Værks — og Resultatet heraf er altsaa blevet at 17 Indfødte er blevet dræbt.

O

Galve af Papir.

Et stort hylgjenisk Fremskridt betyder Galve af Papir, der bliver mere og mere almindelig i Amerika. Der findes ingen Fugler i disse Galve, hvor Snava og Støv, der kan være et fortrinligt Ynglested for Uetj og sgdomsvækkende Bakterier, kan samle sig. Og det besidder alle Tragsvets Fordele; det dæmper Lyden godt, og det er en daarlí Varmeleider. Det har imidlertid en stor Fordel fremfor Galve af Træ: det er billigere.

O

En uheldig Soveplads.

I Montreal lagde en af Byens Borgere, der troede, at det sidste Tog allerede var passeret, sig til at sove paa Skinnerne. Han vaagnede ikke en Gang, da Toget saa alligevel kom og med Nød og næppe fik bremsat op to Meter foran ham. For sin Uforsigtighed er den søvnige Mand nu blevet dømt til en Maanedes Fængsel.

Lýsingar

Útbjóðing.

Óll arbeiðini við at byggja amtsbókasavnhúsið í Tórshavn verða her givin fram til almenna útbjóðing. Boðið kann verða annaðhvørt upp á óll arbeiðini undir einum ella upp á hvørt arbeiði fyrri seg eftir arbeiðisslag. Tekningar, skrivaðar frágreiðingar og treytir kann ein læna frá amtsbókasavninum, so leingi nakað er eftir, hvønn dag frá kl. 12—2 s. p. fmóti peningatrygging upp á 25 kr., sum verður afturgoldin, tá ið lánið verður afturborið heilt og holdið. Boðini verða latin inn til amtsbókasavnið seinast hin 15. desember kl. 2 s. p. í ár, og verða tey upplatin í hjáveru teirra, ið boðið hava og eru viðstaddir.

Tórshavn, 25. oktober 1928.

Fyrri Føroya Amts Bókasavn
M. A. Jacobsen.